

prima instanță: T. Andronic (Jud. Strășeni)
instanța de apel: V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2ra-814/17

ÎNCHEIERE

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Maria Ghervas

Judecătorii: Oleg Sternioală, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursurilor declarate de avocatul Durnescu Mihail în interesele Angelei Țîrdea și de avocatul Tarsîna Vasile în interesele Valentinei Țîrdea,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Țîrdea Valentina împotriva Angelei Țîrdea și Ruslan Țîrdea cu privirea la încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Țîrdea Angela, casată hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 12 noiembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 05 noiembrie 2014 Țîrdea Valentina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Țîrdea și Țîrdea Ruslan, solicitînd încasarea în mod solidar 21 000 euro și cheltuielile de judecată.

În motivarea acțiunii Țîrdea Valentina a invocat că în anul 1999 a plecat la muncă în Italia, unde se află până în prezent.

La 05.09.1992 Țîrdea Angela a încheiat căsătoria cu fiul ei Țîrdea Ruslan, iar din căsătorie au un copil minor Țîrdea Iana născută la 23.07.1999.

Susține că în scopul procurării unui apartament pentru sine în or. Strășeni, începînd cu anul 2003 a transferat mijloace bănești în Republica Moldova pe numele pârâtei Țîrdea (Chirița) Angela: la 24.03.2003 suma de 2 000 euro; la 25.01.2004 suma de 2 000 euro; la 09.05.2004 suma de 1 000 euro; la 15.06.2005 suma de 2 000 euro; la 23.06.2005 suma de 2 000 euro; la 25.06.2005 suma de 2 000 euro; la 02.07.2005 suma de 5 000 euro; la 20.09.2005 suma de 2 000 euro; la 25.06.2006 suma de 2 000 euro; la 10.09.2006 suma de 1 000 euro; iar în total pentru procurarea apartamentului suma de 21 000 euro.

La 28.07.2005 Țîrdea Angela a procurat pe banii transferați un apartament cu două odăi în or. Strășeni, str. Chișinăului, 8/40, la prețul de 11 000 euro, care a fost înregistrat la OCT Strășeni pe numele pârâților Țîrdea Angela și Țîrdea Ruslan.

Menționează că după procurarea apartamentului a transferat pârâtei bani pentru efectuarea reparației pe parcursul anilor 2006-2007, unde pârâta a locuit împreună cu copilul.

În urma desfacerii căsătoriei Țârdea Angela a înaintat către Țârdea Ruslan acțiune privind partajarea apartamentului procurat din banii ei.

În cadrul examinării pricinii a înaintat acțiune privind anularea contractului din 28.07.2005 de vânzare-cumpărare a imobilului și recunoașterea dreptului de proprietate pe numele său, însă prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 14.12.2013, devenită definitivă și irevocabilă, apartamentul a fost partajat între Țârdea Angela și Țârdea Ruslan, prin atribuirea în natură Angelei Țârdea a apartamentului, cu obligarea achitării în beneficiul lui Țârdea Ruslan a sulteii în mărime de 245 900 lei. Totodată, cerințele sale privind recunoașterea dreptului de proprietate au fost respinse ca neîntemeiate.

În circumstanțele expuse, prin reclamația din 30.08.2014 a solicitat pârâților restituirea solidar a banilor săi investiți în procurarea apartamentului și pentru efectuarea lucrărilor de reparație în sumă de 21 000 euro. Prin recipisa din 15.09.2014 Țârdea Ruslan și-a asumat obligația de a-i restitui jumătate din suma primită de fosta sa soție, ce constituie 10 500 euro. Ulterior, Țârdea Ruslan i-a transmis suma de 1 000 euro în contul sumei pretinse, fapt confirmat prin recipisa din 25.09.2014, însă alte achitări nu au mai fost efectuate. Pârâta Țârdea Angela nu a răspuns al reclamația înaintată.

Consideră reclamanta că în temeiul art. 514, 530,531 Cod civil, pârâții au obligațiunea în mod solidar de a-i restitui mijloacele bănești primite pentru procurarea bunului imobil înregistrat cu drept de proprietate pe numele lor ca foști soți.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 12 noiembrie 2015 acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat în mod solidar de la Țârdea Angela și Țârdea Ruslan în beneficiul Valentinei Țârdea datoria de 20 000 euro și cheltuieli de judecată 6 250 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Țârdea Angela a depus apel, solicitând casarea hotărârii apelate și emiterea unei noi hotărâri prin care a respinge acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 a fost admis apelul declarat de Țârdea Angela, casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 12 noiembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost respinsă. S-a încasat de la Țârdea Valentina în beneficiul Angelei Țârdea cheltuieli de judecată 5 025 lei taxa de stat achitată la depunerea apelului și 7 000 lei cheltuieli pentru asistența juridică în total suma de 12 025 lei. În rest cerința de încasare a cheltuielilor de asistență juridică a fost respinsă. S-a încasat de la Țârdea Valentina în beneficiul statului 11 360 lei diferența taxei de stat pentru judecarea pricinii în primă instanță și 4 875 lei diferența taxei de stat pentru judecarea pricinii în ordine de apel.

Pentru a decide astfel instanța de apel a menționat că în traducerea ordinelor de plată indicate prezentate de reclamanta-intimată întru admiterea pretențiilor, din limba italiană în limba română, efectuată de traducătorul pentru limba italiană Odobescu Rodica, scopul/motivul transferului în limba italiană a fost indicat „regalia”, iar în traducerea în limba română a fost indicat scopul/motivul transferului sumei „împrumut”. Potrivit explicațiilor reprezentantului apelantului

Țârdea Angela din ședința de judecată, dînsa cunoaște limba italiană și cuvântul „regalia” în limba italiană are câteva semnificații, însă nu și de „împrumut”.

Traducătorul autorizat pentru limba italiană Odobescu Rodica care a efectuat la solicitarea intimatului traducerea ordinelor de plată menționate, audiată în ședința instanței de apel la cererea reprezentantului apelantului, a explicat că cuvântul „regalia” din italiană este un cuvânt vechi și are mai multe sensuri. Cuvântul „regalia” în aspect bănesc înseamnă cadou, o recompensă bănească, un bacșiș, o donație. În cazul dat, reieșind din extrasul bancar înseamnă donație de bani. S-a comis o eroare. Invitată în ședința de judecată cu această întrebare, a verificat sensul și părerea ei este că cuvântul „regalia” indicat în transferurile bancare nu are sensul de „împrumut”. Putea să fie ca donație, ca transfer fără restituire, un bacșiș.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a concluzionat că în speță nu poate fi reținută traducerea din extrasele bancare menționate a transferurilor bănești, că cuvântul „regalia” în italiană la rubrica „motivul plății” are sensul cuvântului „împrumut” și nu poate fi pusă la baza hotărârii.

În temeiul circumstanțelor de fapt și de drept ale pricinii, instanța de apel a considerat neîntemeiată concluzia primei instanțe și afirmația intimatului Țârdea Valentina și Țârdea Ruslan expuse în susținerea poziției, că au dat naștere unui raport juridic civil rezultat din contractul de împrumut.

La 01 martie 2017 avocatul Durnescu Mihail a depus recurs în interesele Angelei Țârdea împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii pretenției parțiale cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică și emiterea în această parte a unei ni hotărîri prin care a încasa din contul Valentinei Țârdea în beneficiul Angelei Țârdea a sumei restante de 20 751,75 lei.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform avizului de recepție contra semnătură, se atestă că avocatul Durnescu Mihail a primit copia deciziei instanței de apel la data de 16.02 2017 (f.d. 48 vol. II). Prin urmare, declarînd recursul la data de 01 martie 2017, acesta s-a încadrat în termenul de declarare a lui.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a admis doar parțial cheltuielile pentru asistență juridică fără a se expune motivat în acest sens. Astfel, se deduce intenția instanței de apel privarea și îngrădirea dreptului Angelei Țârdea întru apărarea drepturilor sale. Astfel, instanța a omis să se expună asupra tuturor materialelor prezentate la dosar. Or, neexpunerea asupra unei cerințe, ori expunerea vagă și superficială se egalează cu faptul că părțile nu au fost auzite. Susține că concluziile instanței referitor încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică sunt expuse într-o formă evazivă, neavînd putere de convingere.

La dat de 30 martie 2017 avocatul Tarsîna Vasile în interesele Valentinei Țârdea a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe, precum și încasarea de la intimați suplimentar a taxei de stat achitate la depunerea recursului.

Conform copiei de pe plicul de corespondență, anexat la recurs, se atestă că instanța de apel la data de 02 februarie 2017 a expediat în adresa Valentinei Țârdea decizia instanței de apel. Prin urmare, din această dată se prezumă a fi recepționată decizia instanței de apel. Astfel, declarînd recursul la data de 30 martie 2017, acesta se consideră a fi depus în termen.

În motivarea recursului s-a invocat că intimatul Țârdea Ruslan nu a atacat cu apel hotărîrea instanței de fond. Astfel, contrar prevederilor art. 368, 369, instanța de apel a admis spre examinare cererea de apel fără achitarea de către apelant a taxei de stat integrale în mărimea prevăzută de legislația în vigoare, dipunînd achitarea a doar 50 % din suma taxei de stat ce constituie 5025 lei, fără ca apelantul să solicite scutirea parțială de la plata taxei de stat.

La fel, susține că instanța de apel eronat a constatat faptul că sumele de bani transferate de recurenta Țârdea Valentina în adresa intimatei Țârdea Angela au fost cu titlu gratuit, sau cadou. Instanța de apel nu a luat în considerație alte probe prezentate în cadrul cauzei civile, care probează contrariul că acești bani au transmiși în alt scop decît cadou făcut intimatei, ori este nonsens ca recurenta să muncească ani de zile la greu peste hotarele Republicii Moldova și să doneze banii cîștigați.

Instanța de apel eronat a concluzionat că la dosar nu au fost prezentate probe scrise pertinente care ar dovedi transmiterea banilor către intimați. Această concluzie a instanței de apel intră în contradicție și este combătută cu probele care dovedesc contrariul și anume cu recipisa de recunoaștere a datoriei din 15.09.2014, recipisa privind restituirea parțială a sumei împrumutate din 25.09.2014 eliberate de intimatul Țârdea Ruslan, prin care acesta confirmă primirea împreună cu intimata Țârdea Angela cu împrumut a sumei de bani de la recurentă Țârdea Valentina, bani din care a fost procurat un apartament care a fost înregistrat pe numele lor și a fost reparat capital. Recipisele invocate supra nu au fost contestate de intimata Țârdea Angela, ele nu au fost anulate avînd forță juridică pînă în prezent.

Susține că recurenta a respectat forma scrisă a contractului de împrumut, chiar dacă împrumutatul, unul din soți -Țârdea Ruslan 1-a semnat ulterior transmiterii banilor primiți de soția sa la acel moment Țârdea Angela în interesul familiei.

Faptul că banii au fost împrumutați pentru apartament, este probat și prin alte probe concludente, în speță prin hotărîrea Judecătoriei r-lui Strășeni din 14.12.2013, definitivă și irevocabilă, prin care apartamentul procurat din banii recurentei Țârdea Valentina a fost partajat între intimații Țârdea Angela și Țârdea Ruslan.

Recipisele semnate de intimatul Țârdea Ruslan, confirmă faptul că banii au fost împrumutați în scopul procurării apartamentului, deci împrumutul a fost asumat în interesul familiei, prin urmare ambii soți răspund pentru obligațiunile asumate, chiar dacă recipisa a fost semnată numai de unul din soți.

Faptul că recipisele au fost semnate de intimatul Țârdea Ruslan, nu atestă faptul că ele se referă la un împrumut primit de el unipersonal de la recurenta Țârdea Valentina după desfacerea căsătoriei, după cum eronat a considerat instanța de apel.

Instanța de apel a ignorat prevederile normelor de drept material, în speță a art. 726 CC, care stipulează că la interpretarea contractului se va ține cont de natura

lui, de circumstanțele în care a fost încheiat, de interpretarea care este dată acestuia de către părți sau care poate fi dedusă din comportamentul lor de pînă la și de după încheierea contractului, precum și de uzanțe.

Instanța de apel nu s-a expus în decizia sa asupra argumentului apelantei Țîrdea Valentina, expus în referința la cererea de apel, privind tardivitatea depunerii apelului de către intimata Țîrdea Angela.

Examinînd temeiurile recursurilor declarate de avocatul Durnescu Mihail în interesele Angelei Țîrdea și de avocatul Tarsîna Vasile în interesele Valentinei Țîrdea în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de avocatul Durnescu Mihail în interesele Angelei Țîrdea și de avocatul Tarsîna Vasile în interesele Valentinei Țîrdea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursuri declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de avocatul Durnescu Mihail în interesele Angelei Țârdea și de avocatul Tarsîna Vasile în interesele Valentinei Țârdea.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de avocatul Durnescu Mihail în interesele Angelei Țârdea și de avocatul Tarsîna Vasile în interesele Valentinei Țârdea împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru